

Số: /NHNN-TT
V/v tăng cường biện pháp phòng
chống rủi ro gian lận, lừa đảo
trong thanh toán

Hà Nội, ngày tháng 10 năm 2023

Kính gửi: Các ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài

Qua công tác theo dõi, kiểm tra, rà soát hoạt động mở và sử dụng tài khoản thanh toán tại các ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài (TCTD) và để góp phần ngăn ngừa, hạn chế rủi ro tội phạm lợi dụng việc mở và sử dụng tài khoản thanh toán cho mục đích gian lận, lừa đảo, bất hợp pháp,... tiếp theo các văn bản chỉ đạo trong thời gian qua¹, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) yêu cầu TCTD khẩn trương, nghiêm túc thực hiện các nội dung sau:

1. Đối với việc mở TKTT/thẻ ngân hàng bằng phương thức điện tử: (i) rà soát, đánh giá lại biện pháp, hình thức, công nghệ đảm bảo nhận diện khớp đúng giữa dữ liệu sinh trắc học của khách hàng với yếu tố sinh trắc học tương ứng trên giấy tờ tùy thân; phát hiện được các trường hợp sử dụng giấy tờ tùy thân không chính chủ, giả mạo (chỉnh sửa hình ảnh, nội dung trên giấy tờ tùy thân), cũng như việc mạo danh, giả mạo danh tính thông qua các công nghệ mới (như deepfake,...); (ii) ưu tiên áp dụng mở TKTT/thẻ ngân hàng bằng phương thức điện tử đối với khách hàng sử dụng giấy tờ tùy thân là Căn cước công dân (CCCD) gắn chip, **không sử dụng các loại giấy tờ tùy thân khác để mở TKTT/thẻ ngân hàng bằng phương thức điện tử nếu không đảm bảo phát hiện được giấy tờ tùy thân giả mạo**; (iii) thực hiện hậu kiểm 100% các TKTT/thẻ ngân hàng mở bằng phương thức điện tử trong vòng 24 giờ kể từ thời điểm hoàn thành mở TKTT/thẻ ngân hàng; có tài liệu hướng dẫn cụ thể quy trình hậu kiểm, trong đó có các nội dung về: (1) cách thức nhận diện các giấy tờ tùy thân không đáp ứng tiêu chuẩn theo quy định của Bộ Công an; (2) thực hiện đối chiếu thông tin khách hàng với các nguồn thông tin khác như: thuế, bảo hiểm xã hội; (3) xử lý trong trường hợp phát hiện các dấu hiệu nghi ngờ gian lận, giả mạo;...; (iv) thực hiện đầy đủ, nghiêm túc việc thu thập, lưu trữ dữ liệu sinh trắc học của khách

¹ Công văn số 5865/NHNN-TT ngày 24/8/2022 chỉ đạo ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài tăng cường các biện pháp quản lý rủi ro đối với mở và sử dụng tài khoản thanh toán nhằm ngăn chặn các hành vi gian lận, lừa đảo, Công văn số 1822/NHNN-TT ngày 17/3/2023 tiếp tục tăng cường các biện pháp quản lý rủi ro trong mở và sử dụng tài khoản thanh toán; Công văn số 4884/NHNN-TT ngày 22/6/2023 áp dụng các biện pháp hạn chế việc mở, sử dụng tài khoản thanh toán cho mục đích gian lận, lừa đảo,

hàng theo quy định tại điểm d Khoản 2 Điều 14a Thông tư 23/2014/TT-NHNN (được sửa đổi, bổ sung tại Thông tư 16/2020/TT-NHNN).

2. Đối với việc mở TKTT/thẻ ngân hàng tại quầy giao dịch: *(i)* xem xét sử dụng thiết bị chuyên dụng đọc thông tin CCCD gắn chip hoặc ứng dụng VNeID để đối chiếu, xác minh chính xác khách hàng mở TKTT/thẻ ngân hàng; *(ii)* thực hiện kiểm tra, đảm bảo số điện thoại chính chủ khi khách hàng đăng ký dịch vụ Mobile Banking²; *(iii)* thực hiện kiểm tra, đối chiếu dữ liệu khách hàng cung cấp với các nguồn dữ liệu khác như thuế, bảo hiểm xã hội,...; *(iv)* thỏa thuận với khách hàng về việc thu thập dữ liệu sinh trắc học của khách hàng thông qua các thiết bị chuyên dụng để phục vụ cho việc xác thực các giao dịch chuyển tiền có giá trị lớn trên kênh điện tử; *(v)* 100% cán bộ, giao dịch viên tại quầy được đào tạo và nắm được cách thức nhận diện các giấy tờ tùy thân không đáp ứng tiêu chuẩn theo quy định của Bộ Công an; *(vi)* hướng dẫn khách hàng cách thức sử dụng TKTT/thẻ ngân hàng an toàn và cảnh báo các cho khách hàng về các hành vi không được thực hiện như: cung cấp thông tin mật khẩu cho người khác; mua bán thông tin TKTT; cho thuê, cho mượn TKTT;...

3. Nghiên cứu chủ động triển khai các biện pháp nhằm ngăn ngừa, phòng chống các rủi ro gian lận, lừa đảo như: *(i)* không gửi cho khách hàng (qua thư điện tử, tin nhắn,...) các nội dung trong đó có **đường link** để phòng, tránh rủi ro các đối tượng tội phạm sử dụng đường link giả mạo đánh cắp thông tin, chiếm quyền điều khiển tài khoản,...; đồng thời truyền thông, công bố rộng rãi cho khách hàng biết về chính sách này; *(ii)* rà soát đảm bảo một khách hàng chỉ được sử dụng 01 thiết bị để đăng nhập ứng dụng Mobile Banking, trường hợp khách hàng đổi thiết bị cần xác thực lại bằng dấu hiệu nhận dạng sinh trắc học từ Cơ sở dữ liệu sinh trắc học về khách hàng do TCTD thu thập, quản lý và đã được kiểm tra hoặc từ Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư hoặc xác thực trực tiếp tại quầy; *(iii)* rà soát các giải pháp, công cụ, phần mềm có chức năng phát hiện, cảnh báo các giao dịch bất thường dựa vào thời gian, vị trí địa lý, tần suất giao dịch, số tiền giao dịch,... đối với hệ thống cung cấp dịch vụ ngân hàng trên internet đảm bảo tuân thủ đầy đủ quy định tại khoản 2 Điều 14 Thông tư 35/2016/TT-NHNN (đã được sửa đổi, bổ sung); *(iv)* thường xuyên triển khai đa dạng các phương thức, biện pháp để đánh giá về mức độ hiểu biết của khách hàng trong việc nhận diện các rủi ro gian lận, mất an toàn³.

² Hướng dẫn khách hàng kiểm tra thông tin thuê bao di động đăng ký chính chủ theo cú pháp “TTTTB” gửi 1414.

³ Thông qua các câu hỏi trắc nghiệm nhanh khi khách hàng truy cập ứng dụng.

4. Tiếp tục tích cực triển khai Kế hoạch phối hợp 01/KHPH-BCA-NHNNVN ngày 24/4/2023 giữa Bộ Công an và NHNN, trong đó ưu tiên đẩy nhanh các nhiệm vụ ứng dụng dữ liệu dân cư để làm sạch dữ liệu khách hàng mở TKTT, áp dụng các giải pháp ứng dụng CCCD gắn chip, VneID trong xác thực khách hàng đảm bảo đúng tiến độ, thời hạn hoàn thành (trước 31/12/2023).

5. Quán triệt, tổ chức triển khai thực hiện đến tất cả các đơn vị liên quan trong toàn hệ thống và chịu trách nhiệm về những rủi ro phát sinh (nếu có) trong trường hợp không tuân thủ các quy định pháp luật về mở và sử dụng TKTT/thẻ ngân hàng.

Trong quá trình thực hiện, nếu phát sinh vướng mắc, khó khăn đề nghị phản ánh về NHNN (Vụ Thanh toán) để tổng hợp./.

TL.THÔNG ĐỐC
VỤ TRƯỞNG VỤ THANH TOÁN

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thống đốc (để b/c);
- Ban Lãnh đạo NHNN;
- CNTT, PC, TTGSNH (để p/h);
- NHNN CN tỉnh, thành phố (để biết);
- Lưu: VP, TT (3b). NTANH.

Phạm Anh Tuấn